

PANORAMA # XVI

የኢትዮጵያ አድማንስ

መስከረም 16 ቀን 2001 ዓ.ም

በንግድ ታሪክ ማጠናከር ሆኖ አድኔ ነው

በአሁን ገዢ በኢትዮጵያ የፖልቲካ ትግል መደረሰ ያለውን የሚፈለጉት አስተላቀ
በሚገባ ማጠና መፈጸም እና በጣም አስፈላጊና አንጻርና ጉዳይ መሆኑን
ያልተረዳ ክፍለው እና በጣም የሚፈጸም ደር የደረሰኝው ይመስላል::
አውጥው ትምህር ስራው ተቋሙ እና ተለንተ፡፡ በዘመና የሀገር ነገሮች
አልተከሰቱ ተቋሙ፡፡ የሀገር ተቋሙ ደር የሚፈጸም ደር የሀገር ነገሮች
የወያኑን ዕድሜ እንዲሸጋግኝምና የኢትዮጵያን አሁን ስቅዎች
እንዲሸጋግኝ እንደሸጋግኝ የሚፈጸም ደር የሀገር ነገሮች
ፍጥነትም ምንም እንዲሸጋግኝ የሚፈጸም ደር የሀገር ነገሮች፡፡ ወይም ሆነ
በለው በአዋጅ ደረጃ እያወኑበት፡፡ በወያኑን አሁን መስጋበት ወስኑዋል ማለት
ነው፡፡ ተሳታፊውም ምንም አሁን ስቅዎች፡፡ ይህ የሚፈጸመት ደር የሀገር ነገሮች
አቅምና፡፡ በታረሰና በኢትዮጵያ አሁን ፍት ተጠሪው እንዲሸጋግኝ የሚፈጸም
ግን ማውቅ አለባቸው፡፡ ፍት በጠል እናንፃነት አይችሁ የተባለውን
የፈጸም ተረት ያስታውስናል፡፡ “እደተነወ ገዢ ወደ አደባበት” የሚባለው
የፖልቲካ በላይ በልተነተና የእበላባቸው ቁጥር፡፡ በአሁን የኢትዮጵያ
የፖልቲካ አድማንስ በታ ለኖረው እንዲሸጋግኝ መገኘበት በልተነት ነበር፡፡
በአሁን ወቅት የኢትዮጵያን አሁን ታቋት-ናለናን እና አልባለ እያየ
በተከበረት መወጪር ተርኩ ተካበበት እና የሚፈመው ፍይይ የለውም፡፡

በአሁን ወቅት በኢትዮጵያ የፖልቲካ አምባ ለኖር የሚችሉው ሁሉት ተቀብ
ነሬ በታ ነው፡፡ ወያኑን በኢትዮጵያ በከል፡፡ ወያኑን ተቀርቦ የቆጠው ሁኔታ
ተቋሞች ቤይለው በለላ በከል፡፡ ይህ የፖልቲካ ዕውነታ ለኢትዮጵያ አሁን
እና ሰህድ ግልፅ እና የተሰጠው አይደለም፡፡ በማንኛውም ገብረተሰቡ፡፡
የመሄል ሰፋርነት ደር ቤርድ በርሃይ መኖር ባይሰንጻምም፡፡ በቀዱ ቅጽ፡፡ ሁኔታ
የሰው ያለሁ በምትልቦት ወቅት መሄል ሰፋር መሆኑ ከታረሰ ጭምር፡፡ የሚፈከራ
አይሁን፡፡ የሚፈከሩ የሚፈከሩ ነው፡፡ ተቋሞች ነኝ በለላ በወያኑን ጭርባ
መስለፍና ከኢትዮጵያ አሁን ገዢ ተስልጭ መቆም የጨረሰማና የበርሃን የሀል
ልሆነት አለው፡፡ በራ በሚታየው የኢትዮጵያ የሚፈለው አስተላቀፍና የፖልቲካ
ሂሳቢ ሰራተኞች መሠረት፡፡ አይተን አፍተው የመጣው ሁሉት ነሬ በታ መኖሩን
የኢትዮጵያ አሁን በሚገባ የውቀዋል፡፡ ለረዱውም ቤሮን፡፡ የነመለሰ ነናዋን
ትኩስ/ ቤድን በፖልቲካው የክል መዋቅ ማስተካከል ማለታቸውን ነው፡፡
በዚህ አፈረም የፖልቲካው ሂሳቢ ቤድመር፡፡ ቤቃስስ፡፡ ቤበዛና ቤከልል፡፡
የሚፈለገናው መጠቃቃው ነው ነው እና በታ ነው፡፡ ሁሉም ነው ነው መሆኑ
ነው፡፡ ይህን ለመረዳት የግዢ ሌላ የተረቀቀ የሚሰበ ዕውቀትና ሙራን

አይጠረቅም:: ወያኑን ተግርጻን ቅመናል የሚሉ ጥቂት ይርሱታቸው በለዕም
በተቋዋሚ ስም የወያኑን ዕድሜ ለማራዘም የተለያየ ዝሳዊ ቁለማት ተቀብተው
እኔደ ስማኑ መወርወሪያ የሚባለሁ ከፍለው ተቋው:: ይህ የፖላጭ ተከባዩ
መዋጥ ደግሞ ከሆነው የበለጠ እየጠቀሙ ያለው:: ለረከዎች ለሆነ
መለሰንና ግብረ-አበበችን በቻ ሆኖል:: በእተተካኝያ የፖላጭ ተግል መድረክ
ይህ ሁኔታ ግልዕ ሆኖ የቀረበ በመሆኑ፡ማን ማንን ለያቻል የሚቻልበት
እንዳቸው ተምር አይኖርም:: የፖላጭ ተብቆና የበበ ባይነትን ማተብ
እየለዋወጣ በያስተት ተፈረሱች አገምባነን ለመዓቶች ወሰተ መኖር ተቋሎ
ይሆናል:: በዛረቤቱ እተተካኝያ ተጨባዕች የፖላጭ ሁመት ማን:: እኔደ ተገኘቱ
በሁለተኛ በላይ ተቋው ለመብዛት መዋከር የሚቻል የሚሆን እንዳልሆነ የበዝ
የፖላጭ ተንተቸው ለምምነት ከሆነ ወለው እኩራል:: ለዘመም ሁለተ
ምክንያቶች ይቀርብል:: እንዳኝው:: የእተተካኝያ የፖላጭ መልካና-ምድር
ቀድሞ በለው ከነበረው በበዝ መልክ የተለዋወጣ መሆኑ ለሆነ ሁለተኛው
ደግሞ የእተተካኝያ አገበበ የፖላጭ ተስተካክለ ተረማ እስተካከለ ምጥቀት
እኔደ ከፍተኛ ደረጃ መድረሰ ነው:: የእተተካኝያ አገበበ ባህልና ለነሳቦና
ከሚጠቀቃውና ከሚንቃቃው ባንጋዢት እኔደ:: በሁለተኛ በላይ ተቋው መብዛት
እኔደ እስተካክለ መለዋወጥና ነው:: የእተተካኝያ አገበበ በፊምነቱ ቅዱ
የሚታገለውን ተይል፣ አመራቻንና ከበር ይሰጣል::

“በእምነቱ ለገዛ በማተበ ለዲኝ
በታረክ ልረቻኝነት በእተተካኝያ አገበበ ዕማኝ::
ለላም ደኝ ለገዛ መዋቅ የለኝ ::”

የሚበለውም ለዘመኑ ነው:: እስመሳይ ቁለማትን እየተለቀለቁ የእተተካኝያን
የፖላጭ ተቋዋሚውን የሚይበባር አቅም፡ተከራከተና አቅማዊ ለማሳት
መከናድል:: ወያኑን ከመተቀም በስተቀር:: የሚያስተኞው እንዳቸው ቁይ
አይኖረውም:: ይህ ደግሞ የሚያስከተለው:: በተወልደ መጠገተናና መናቀት::
በታረክ ሲተ መፈረድናና መዋረድና በቻ ነው:: ይዋልም-ይደር እንች::
ዶወነቱ ነገ እንደሚከተለ ሁለም ለገዛው ይገባል! የሚይኖት መናሁፍት
ኩይቀሩ “ዶወነት ነገ ተመጠለቸ” ያለተም ያለምኩንያት አልነበረም::

አይበገል ይርሱታቸው ተኩያ ተኩታቸውን ለማግመዥ:: ለሁተታቸውና
ድኩመታቸውን ለይተው በማውጣት እስተካከለው:: የተግል ቅል-ከዳናቸውን
በአዲስ መልክ አጠናከረው የወደፊቱንም የተግል አቅማዊውን ቁይው
መውጣቱ የእተተካኝያን አገበበ ተስፋ እንዳገና የሚያለመለመውና የወያኑንም
ነሬ ቁሰም እንደሚሰበር:: የሚከድ አይደለም:: “ ቅጠ ከሆነ ይሚሽናል::
ዶንሰም ከሆነ ይገናል” እንደሚባለውም:: በተማለ መርከምና ከበድ:: መስቀልታቸው
የሚጠረቅ በመሆኑ፡ ቁለማቸውን የሰበረባቸው መካል ስፋይም፡በአሁኑ ወቀት
ዶወነትና ገዢታቸውን በሚገባ በማስየታቸው:: ከሆነው በገዢ ያስደስተው
በጽር:: የእተተካኝያን አገበበ ነው:: ወክናያችም:: የቅጠውን መሚሽናል::
የወንሰንም እየገኑ መሂዳድ በመረዳቱ ነው:: በአሁኑ ወቀት፡ማን ዶወነትና

ታርሱ ማንስ ተነኑራ ታርሱ መሆኑን የእትጥቅም አካባቢ በማግበብ ስለአውቀድ
 ተልቅ የመንፈሰ ሪክታን አግኝቶች በወያኔ ገዢ የሚያውላው አቅም በመያዝ
 አምርጓዥ የሚታገለትን አይበባራ ይርሱች በሁሉንተናዊ መልከት ለመርዳት
 ተነሳስቷል፡፡ ይህንንም ውሳኔ ለመሰሰድ የበታቸው፡ለእትጥቅም ተንሳኔ ማን
 እንደቆሙና ተሰዋቸው፡ለግም ማን እንደሆነ በማግበብ ለማውቀቃ ዕድል
 በማግኘቱ ነው፡፡ አሁን ሁሉም ነገር ነጥረ ወጥቷል፡፡ ያለው ክፍናም ሁሉት በታ
 ሆኖል፡፡ እንደኛው ወያኔን ተቀርቦ የቅመውና ለእትጥቅም ተንሳኔ እምርጓዥ
 የሚታገለው ለመንፈሰ ለመንፈሰ ይግሞ፡ ከነመለሰ ጋር ተዘጋጀ የሥልጣን
 ምዕቅዕት ለማግኘቱ የተከለከለውና በቅራጥ ታርቶች ገዢ አዲስ ከመቻ
 የከራተው ነው፡፡ ለዚህም ፍርድና ውሳኔው ለእትጥቅም ተንሳኔ እምርጓዥ
 ይህንል፡፡ ገዢ ተወልደ የሂሳኔ የሂሳኔ የሚገኘው፡ ከልሆነ ይግሞ፡ በመለሰ
 ነገር መሰላፍና በግልጽ ይግበሩ የሥልጣን አበረ ተባባሪ መሆኑ በታ ነው፡፡ ሁሉት
 አገርች ስለአሁን በታ ሁሉት ነው በአንድ ገዢ መውጣት አይደለም፡፡
 በምትታት ከልሆነ በቀር! ምትታት ይግሞ በፖልቲካ ተግል የሚሰራ
 አይሁንም፡፡ ለሰራ በላም ቅራጥ ታርቶችና የእትጥቅም አካባቢ ተብብራው
 የከለመታል፡፡

የእትጥቅም ህገራችን ተግል በዘመኑ ተፈጻሚው
 ተደርግም የተነገረ፡ የተቀራና የንገድነፈም በመሆኑ፡ የንገድ መድግም እናም
 ሌሎችን ለልቶችናል፡፡ የእትጥቅም ይርሱ-በዘመኑ ተግልች ለክ ወያኔ እንደተወካይ
 ወደፊዎት ይወጣዙለ ከሚሰራት ተለዋዋች ጋር የሚደመሩ ከለ ይቀጥለበት፡፡
 ይረዳበት፡፡ የሚፈቀትም ከእትጥቅም አካባቢ ይልቅ ከነመለሰ ጋር ሆነን
 የእትጥቅምን ተግል እንቀርቡትን የሚለው ከንቱ ዕምነታችው የሚሰምረለችው
 ከሆነም ነገር አይከለከለምና የየዘራፍን ተለዋዋች እንደሰማችው
 እንመጀለችዋለን፡፡ ገልምን ማለማችው የተፈተሮ መብታችው መሆኑን
 በንረዳስቶችውም፡ መሳዣን የእትጥቅም አካባቢ ያለባትና ማንኛውም በከራይ
 ተረተ ማን የተም እንደማይደርስ በበርጋጋዴትና መናገር የሚከብድ አይሁንም፡፡
 ሁሉንም የፖልቲካ ይርሱች፡ ላይ ላይ የገበረተሰበ ከፍለው፡ የሰነድ ይርሱች፡
 የሚገኘው፡ በጠቅላላውም የምልዕጥ-አካባቢ ሁሉንተናዊና ይመከራለያዊ
 ተሳተሪ አገልሎም የት እንደማይደረሰ፡ ለይወል ለያድር የሚታይ ጉዳይ በመሆኑ
 ተዘጋጀ ለመከራከሩ ገዢ ማተፍትና የወያኔን የተደጋጋሚ መድረሻ
 ማስተካት ይህንል፡፡ ይህን ለማድረግ ይግሞ ወያኔን አምርጓዥ በመታገል
 ለሥልጣን ለወጥ ተግተው የሚሰሩ ይርሱች እግዢ አይደለም፡፡

ታሪክ በላይ መልካና ሁኔታ እረፈን ተደግማለች እንዲለ፡ አይሁም እንደ
 ትንተ፡ የእትጥቅምን ተቋዋሚ ተደረጋችንና ነበረተሰበ በልይ ላይ

የመከኑኩያ መስራርት እየደረሰኝ የተቋዋሚውን ነገር ለመከኑኩል መቀመርመር
ሂለው ያለፈበት ተርከ-ምርክ ስለሆነ፣ በይስራም መሞከሩ አልቀረም፡፡ የህንጻ
ወሰኑን የውጭ ድርጅቶች ቅጽና ግራ እያሉና በተለያዩ አንድን ተንካሬና
አይበንኩቱን ለውጭ በስመስከሩ ድርጅት ላይ በመረጃዎን ወያኑን የመጥቅም
ተልዕቃቸውን በመወጣት ላይ ይገኘለ፡፡ ይህም እንዲማግረባከላቸው ከማንኛው
በበለጻ ወያኑ እንዲማረዳበባቸው የታወቁ ሆኖል፡፡ የእተተኩያያ ስሁበት ግን
አለፈት ማለሳ ስድስት የመከራ ዓመታት የተማሪው መሬሪ ተመክር ስለእለወ
፡ በዘመኑ የመስራወቸው ወጥመድ የሚገባ አይሁንም፡፡ በቅርቡ ሂሳብ ወደህ
የሚሰማው አሳተኞች ገማግር፤ እውነተኛውን ተቋዋሚ ቤይለው ሁሉ፡ የበኩር
ድርጅቶች፡ የገረና ቅጽ ተርጉምቶች፡ የንብረ-በከር ድርጅቶች፡ አከራረወቸው
፡ ካፍጠቸው ወዘተ.. እያሉ የሚነበት ሚዛና ጥርጋጋንዳ ነው፡፡ የዘመኑ ዓይነት
ርዛና የተጋጋጋንዳ መቋቻ እና መለሰ እናዋ በሚወቂ፡ ዓይነት ሌያነት
ባልቻለ ነበር፡፡ ወያኑን እንቃውማለን የሚልት ክፍለው ግን ይህንን ሲለ
የሚያስቀና የሚያስገኗም ነው፡፡ እውቀው ታም ስነ ስያወቀት ይህንን
በማድረቸው ለነ መለሰ እናዋ የፖለቲካ ድልፏልና የተጋጋጋንዳ ቤቸው
ተይተ ማቀበለቸውን መረዳት አለባቸው፡፡ ተወደደም ተጠለ፡፡ ይህ ባለ
የሚከናወው ተግል የበከራዊ ነገነት ተግል ነው፡፡ በመሆኑም የእተተኩያያ
ስሁበት በግምገም ዓይነት የመከኑኩያ መስራርትና አስተላፊ ክይረከት፡ ሁሉም
ተባበር ወያኑን ማስወገድና ሁኔታ ከገባቸበት ወርዳቸና ክይረከቸበት የተፈተ
መርካ ማድረግ፡ የቆዳማያ አይንዳው እንዲሆነ ተረድቷል፡፡ ለዘመኑ ነው
የእተተኩያያ ስሁበት የቆረጥ ተቋዋሚ ቤይለውን እቅምና ተግል አጥብቆ
የሚፈልግው፡ የሚደግኝውም፡፡ የእሁበት ዓይነ ስባል፡ ለእንደ ቅን ስላማዊ
ስልፍ መውጥትን በቻ ክይሆን፡ ወይም በግብታዊነት በእንደ ስብሰባ
የመመውን የእሁበት ቅጥር በቻ ዓይቶ ለመከኑት ክይሆን፡ ያልተቋረጋበ፡
ቀጥረኑት ያለው ለረሱ የሚያዊ የፖለቲካ ትከሳሽ ሲሆን ያለደረገ ሁለንተናዊ
የእሁበን ተሳትራና ተብብርና ያቀነበበ፡ የእሁበት ተግል ሂደት ማለት ነው፡፡
በተግል ሂደት ወሰኑ የእሁበት ተሳትራ ማለት ደግሞ፡ ክድላቸው በጀት፡ የእሁበ
ወሰኑን ይህንን እብበ ለለማቀተል፡ የእምበንና ሥርዓት እንዲይመጣ ለማገድ፡
እንደ መከላከል ለሆኑ የሚቻልበት ዕድል የበኩ ይህንና ማለት ነው፡፡ ተኩያ
ባለ የተቋዋሚውን ቤይለ በተለያየ መልካ እየደረሰኝ ለመከኑኩል የሚተኑት
ክፍለው፡ የእሁበን ተሳትራ የሚቋውሙት፡ ከሚያስበት ዓይማቸው ውጤ
ስልማዊርባቸው ነው፡፡ የእሁበን ተሳትራ፣ መልኩ ዓይነ ቤቸው ወሰኑ
የሚፈልግ ድርጅት ደግሞ፡ እንደ ምርመራ ገዢ እንዲማግረቸድ የታወቁ ነው፡፡
ይህን ሁቅ ከተቀበለን ያለን የሚገኘ እንደ በቻ ነው፡፡ ቅሬታ ተቋዋሚውን ቤ
ይልኩ ነገር መሆኑን ተረድቷል፡፡ ለዘመኑ ግብ ተኩያ መሆኑት!!